

ἕδωρ κοκκινωπόν· τούτου γενομένου, ἐπιβάλλω τὸν ἀντίχειρά μου εἰς τὸ μέγαλον ἄκρον, ὥστε νὰ τὸ φράξω, καὶ ἀφαιρῶ τὸν δάκτυλον ἀπὸ τὸ μικρόν· νερόν δὲν τρέχει· τῶρα δὲ, ἀφοῦ θύσω τὸ μικρόν ἄκρον ὀλίγον τι ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ θερμοῦ ὕδατος, ἐλαφρὰ ἐλαφρὰ σηκώνω τὸν ἀντίχειρά μου πολλὰ ὀλίγον, καὶ τὸ ψυχρὸν ἕδωρ ἀρχίζει νὰ ῥέῃ λεπτότατον· ἰδὲ, πίπτει διὰ τοῦ θερμοῦ ὕδατος, καὶ διὰ μερικὴν ὥραν δὲν μιν γνύεται μ' αὐτό.

Καὶ ἄλλα πολλὰ ἔχω νὰ εἶπω περὶ τῆς ἀξιολόγου ταύτης ὑποθέσεως, ἀλλ' ἐδῶ ἀνάγκη νὰ τελειώσω πρὸς τὸ παρόν.

Ο ΔΟΥΛΟΠΑΡΟΙΚΟΣ ΤΗΣ ΡΩΣΣΙΑΣ.

Ο ΡΩΣΣΟΣ δούλοπαρόικος χρεωστεῖ πρὸς τὸν δεσπότην αὐτοῦ ὑπακοήν, ὑπηρεσίαν, καὶ φόρον· τὴν ὑπηρεσίαν προσδιώρισεν ὁ νόμος τρεῖς ἡμέρας τὴν ἐβδομάδα δι' ἕκαστον ἀνδρόγυνον. Αἱ δημόσιαι ἀρχαὶ ὀφείλουν πάντοτε νὰ βοηθῶσι τὸν δεσπότην. "Αν αἱ διαταγαὶ τοῦ κυρίου ἀντιβαίνουν εἰς τοὺς νόμους, ὁ δούλος δὲν εἶναι ὑπόχρεως νὰ τὰς ἐκτελῇ. Δὲν ἐμπορεῖ νὰ νυμφευθῇ χωρὶς τὴν συγκατάθεσιν τοῦ κυρίου του, οὔτε βιάζεται ὅμως νὰ νυμφευθῇ παρὰ γνώμην ἑαυτοῦ. Ἐάν εἰς ὑποστατικόν τι ὑπάρχῃ ἑλλειψις ἐπιγὰμων γυναικῶν, ἢ ἂν οἱ χωρικοὶ ἅπαντες συγγενεύωσιν, ἄλλος δὲ πλησιάζων ἰδιοκτῆτης ἔχῃ τοιαύτας γυναῖκας, εἰς τοιαύτην περίστασιν αἱ γυναῖκες ἐμποροῦν ν' ἀγορασθῶσιν· ὁπότε δὲ ἤθελε τύχειν, καὶ ὁ δεσπότης καὶ οἱ χωρικοὶ του νὰ στερεῶνται τὰ διὰ τὴν ἀγορὰν ταύτην ἀναγκαῖα χρήματα, τότε ὁ ἀγοραστὴς συμφωνεῖ νὰ ἐγχειρίσῃ εἰς τὸν πωλητὴν μίαν γυναῖκα ἀνεπίγαμον διὰ πᾶσαν ἐπίγαμον, τὴν ὅποιαν ἐκεῖνος ἤθελε τὸν παραδώσειν. Καὶ ὁ δεσπότης καὶ οἱ χωρικοὶ του εἶναι ὑπεύθυνοι εἰς τὴν κυβέρνησιν δι' ὅλους τοὺς δημοσίους φόρους, οἱ δὲ χωρικοὶ εἶναι προσωπικῶς ὑπεύθυνοι διὰ τὸν κεφαλικὸν φόρον, δι' ὅλα τὰ εἰς τὴν γῆν ἐπιτιθέμενα βάρη, καὶ διὰ τὴν χορηγίαν τῶν στρατευσίμων. Ὁ δεσπότης χρεωστεῖ νὰ φροντίξῃ διὰ τὴν ζωοτροφίαν τῶν χωρικῶν αὐτοῦ, καὶ δὲν συγχωρεῖται ν' ἀπαιτήσῃ παρ' αὐτῶν πλειοτέραν δούλευσιν ἀπὸ τρία ἡμεροκάματα τὴν ἐβδομάδα. Παῖδες, προχωρημένοι τὴν ἡλικίαν, δὲν ὑποκείνται νομίμως εἰς τὸ νὰ δουλεύωσιν, ἐνὸς μόνου ἄγαμοι· ἀλλ' ὁ κανονισμὸς οὗτος γενικῶς δὲν φυλάσσεται. Χρεῖας τυχοῦσης, ὁ δεσπότης ἐμπορεῖ νὰ βιάσῃ τοὺς χωρικοὺς νὰ κατοικῶσιν ὑπὸ τὴν ἰδίαν του στέγην, ἢ ἐπὶ τοῦ ἰδίου του ἀγροῦ, καὶ νὰ μεταχειρισθῇ ὅλην τὴν οἰκογένειαν εἰς τὸ νὰ ἐργάζεται πρὸς διατήρησιν ἑαυτοῦ. Ὁ χωρικός δὲν ἐμπορεῖ νὰ ἐγκαλέσῃ τὸν ἰδίον του κύριον· μάλιστα δὲ, ὅλαι του αἱ πράξεις ἀκυροῦνται, ἐάν ὁ δεσπότης φανῇ ἢ ἔχῃ συνήγορον εἰς τὸ κριτήριον· ἀλλὰ συγχωρεῖται νὰ καταμηνύσῃ τὸν αὐθέντην δι' ἔγκλημα καθοσιώσεως, καὶ διὰ κρύψιμον τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δουλοπαροίκων του. Μολοντί δὲν ὑπάρχει νόμος παρέχων εἰς τὸν δεσπότην τὸ δικαίωμα

τοῦ διαδέτειν τὰ τῶν δουλοπαροίκων αὐτοῦ κτήματα, ἐπειδὴ ὅμως δὲν εἰσακούεται ὁ ἄδελφος ἐνώπιον δημοσίου κριτηρίου, καὶ προσέτι διὰ τοὺς ἀρχαίους περὶ δουλείας νόμους, εἶναι τῶν ἀδυνάτων νὰ λάβῃ ὁ χωρικός τὰ δίκαιά του. Ὁ διοικητὴς ἐκάστης ἐπαρχίας ὀφείλει νὰ ἐμποδίσῃ ἢ νὰ παιδεύῃ πράξεις τυραννικὰς ἐκ μέρους τοῦ δεσπότη. Ὁ χωρικός δὲν συγχωρεῖται ν' ἀλλάξῃ τὸν τόπον τῆς διατριβῆς του· δραπετὰι χρεῖα νὰ παραδίδωνται εἰς τοὺς κυρίους των· ὁ δεσπότης ἔχει δύναμιν νὰ κολάξῃ τὸν χωρικόν, ἀλλ' οὔτε μὲ λιμοκτονίαν, οὔτε μὲ κολόβωσιν, οὔτε μὲ θάνατον· ἐμπορεῖ νὰ τὸν κάμῃ νεοσύλλεκτον, νὰ τὸν στείλῃ εἰς τὸ λεγόμενον διορθωτήριον, καὶ νὰ τὸν βιάσῃ ὥστε νὰ κατοικήσῃ ἐπὶ τοῦ ἀγροῦ του, ὅπου καὶ ἂν αὐτὸς θέλῃ, ἂν δὲν ᾖ ἱκανὸς πρὸς δούλευσιν. Ὁ δεσπότης λαμβάνει δικαιοματικῶς ἀποζημιώσεις διὰ πάντα χωρικόν, ὅστις ἤθελε φονευθῇ ἐκ προμελέτης ἢ καὶ κατὰ συμβεβηκός. Ἐμπορεῖ δὲ νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν χωρικόν του, καὶ προσέτι νὰ πωλήσῃ αὐτὸν μὲ γῆν ἢ χωρὶς γῆν· ἀλλὰ δὲν ἐμπορεῖ νὰ τὸν διαχωρίσῃ ἀπὸ τὴν οἰκογένειάν του, οὔτε νὰ τὸν πωλήσῃ δημοσίως εἰς τὸν πλειοδοτοῦντα. Πολλοὺς ὅμως τῶν καταθλιπτικῶν τούτων κανονισμῶν ἐμετρίασε βαθμηδὸν ἡ συνήθεια· λαμβάνει δὲ τὴν τραχυτέραν μεταχειρίσιν ὁ χωρικός εἰς τὰ ὑποστατικά τῶν μικρῶν γαιοκτητόρων.—Ἐκ Πραγματείας περὶ τῶν γενικῶν Νόμων τοῦ Ῥωσικοῦ Κράτους· ἐν Πέτρουπόλει, 1833.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΘΟΜΙΛΟΥΜΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ.

ΕἶΝΑΙ βέβαιον, ὅτι ἡ κοινὴ σημερινὴ γλῶσσα σώζει, ἂν καὶ ἀλλοιωμένον εἰς πολλὰ, μέγα μέρος τῆς λεξικῆς Ἑλλης τῆς παλαιᾶς Ἑλληνικῆς γλώσσης· καὶ πολλὰ λέξεις, τὸ φαινόμενον χυδαῖαι, χρησιμεύουν εἰς πληρεστέραν κατάληψιν τῶν ὀρθῶν γραμμένων, καὶ διόρθωσιν τῶν ἐσφαλμένων παλαιῶν λέξεων, καὶ μάλιστα τῶν εὑρισκομένων εἰς ἀρχαῖα Λεξικά ἢ Γλωσσάρια, ὡς εἶναι ὁ Ἡσύχιος, ὁ Σοῦιδας, καὶ ἄλλοι. Ἀπὸ τὰς συνήθεις σημερινὰς λέξεις, ὅσαι δὲν εἶναι προφανῶς ξέναι δὲν ἐπλάσθησαν ἀπὸ ἡμᾶς χθρὲς ἢ προχθρὲς, ἀλλ' ἀνάγονται ἐξάπαντος εἰς κάμμιν διέλεκτον τῆς παλαιᾶς. Πολλὰς τοιαύτας ἀνεκάλυψε, καὶ πλειοτέρας ἔχει νὰ ἀνακαλύψῃ, ἡ κριτικὴ ἐτυμολογία, ἂν οἱ ἐπιστήμονες τῆς προγονικῆς γλώσσης σπουδάζωσιν ἐντάμα καὶ τὴν μητρικὴν αὐτῶν κοινὴν γλῶσσαν. Ἀπὸ τὰ σημερινὰ πολιτισμένα τῆς Εὐρώπης ἔθνη κἀνὲν ἴσως δὲν ἐφύλαξε τόσην ἑλὴν τῆς προγονικῆς του γλώσσης, ὅσην ἐκληρονομήσαμεν κατ' εὐτυχίαν ἡμεῖς ἀπὸ τοὺς παλαιούς οἱ νέοι Ἕλληνες.

Τὸ εὐτύχημα τοῦτο συνεργεῖ νὰ μᾶς κάμῃ εὐτυχεστέρους καὶ εἰς τὸν καλλωπισμὸν τῆς γλώσσης, ὥστε νὰ κατασταθῇ μία τῶν σημερινῶν καλῶν γλωσσῶν (ἴσως ἡ καλλίστη), ἂν οἱ μορφωταὶ τῆς διακρίνωσι μὲ προσοχὴν τὰ φυσικά της στολισματα ἀπ' ὅσα, ἂν κ' ἐρανισμένα μὲ σκοπὸν καλλωπισμοῦ ἀπὸ τὴν παλαιάν,

τὴν ἀσχημίζουσαν μάλλον, τὸ δὲ χειρότερον καὶ τὴν πτωχίζουσαν. Ὁ καλλωπιστὴς τῆς γλώσσης τοῦ Γραικὸς ἔχει τοῦτο κέρδος ὑπὲρ τοὺς καλλωπίσαντας τὰς ἰδίαις γλώττας ἀλλογενεῖς (ἀξιεπαίνους διὰ τὰ κατωρθωμένα, ἀμέμπτους δι' ὅσα δὲν τοὺς ἐσυγχωρεῖτο νὰ κατορθώσωσιν), ὅτι ἡ ἀπὸ τοὺς προγόνους εἰς ἡμᾶς διαδοθεῖσα λεξικὴ ὕλη, εἶναι ὄχι μόνον πλουσιωτάτη, ἀλλὰ καὶ εὐκολόπλαστος, διὰ τὴν θαυμαστὴν παραγωγικὴν ἀναλογίαν, τὴν ἐλευθερίαν εἰς τὴν σύνθεσιν τῶν λέξεων, καὶ ἄλλα πολλά της προτερήματα, τὰ ὅποια τὸν συγχωροῦν νὰ μορφώσῃ τοὺς γραμμένους κἂν τοῦ λόγου χωρὶς ξενισμὸν.

Τοῦ ξενισμοῦ τοῦτου παραδείγματα ἀπαντῶνται μάλιστα ἐν ἐκείνῳ τὸ ἀπὸ τινὰς ἀκόμη σπουδαζόμενον ὕψος τοῦ λόγου, τὸ ὀνομαζόμενον Μιξοβάρβαρον, καὶ πολὺ δικαιότερον νὰ ὀνομασθῇ, ὥς καὶ ἄλλοτε τὸ ἔλεγα, Μακαρονικόν.

Πρόσθε λέων, ὅπισθεν δὲ δράκων, μέση δὲ χίμαιρα.

Τὸ βάρβαρον εἶναι λέξις σχετικὴ, οὐδὲ δύναται πλέον νὰ ἐπιτεθῇ εἰς τὴν σημερινὴν γλῶσσαν, ἀφοῦ ἔπαυσε πρὸ πολλοῦ νὰ λαλῇται ἡ παλαιά. Ἡ σήμερον λαλουμένη δὲν εἶναι οὔτε βάρβαρος, οὔτ' Ἑλληνικὴ, ἀλλὰ νῦν αἰῶνος γλῶσσα, θυγάτηρ καὶ κληρονόμος παλαιᾶς πλουσιωτάτης γλώσσης τῆς Ἑλληνικῆς. Συγχωρεῖται ὁ λαλῶν, ἡ γράφων, νὰ κανονίζῃ καὶ νὰ καλλωπίσῃ εἰς τὸ εὐσχημότερον τὰς συνειθισμένας λέξεις, ἀλλ' ὄχι νὰ βάλλῃ εἰς τόπον αὐτῶν ἄλλας παλαιάς, διὰ τοῦτο μόνον ὅτι εἶναι ἀρχαιότεραι. Γράφομεν ὄχι διὰ τοὺς πρὸ πολλῶν ἑκατονταετηρίδων ἀποθανόντας προπάτορας, ἀλλὰ διὰ τοὺς σημερινοὺς ὁμογενεῖς καὶ συγχρόνους ἡμῶν Ἑλληνας.

Πρῶτον ἔργον τοῦ κανονιστοῦ τῆς γλώσσης εἶναι νὰ τὴν καθαρίσῃ ἀπὸ τὰ ἀληθῶς ξενικά ὀνόματα, ὅποια εἶναι τὰ Ἰταλικά, τὰ Τουρκικά, καὶ ἄλλα τοιαῦτα· ἀλλὰ καὶ ταῦτα πάλιν, ὄχι ὅλα χωρὶς διάκρισιν, ἐπειδὴ οὐδ' οἱ παλαιοὶ ἔσχυσαν νὰ λυτρώσωσι τὴν ὡραίαν αὐτῶν γλῶσσαν ἀπὸ πολλὰς Ἀραβικὰς, Ἑβραϊκὰς, Περσικὰς, ἀκόμη καὶ Ἰνδικὰς λέξεις.

Ὅστις ἐπιθυμεῖ νὰ βάλλῃ εἰς τόπον τῶν συνειθισμένων νέας ἄλλας λέξεις, χρεώσται πρῶτον νὰ ἐρευνᾷ μὴ δὲν σώζεται ἤδη εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ ὅτι ματαίως ζητῇ· καὶ ἂν δὲν τὸ εὔρῃ, νὰ τὸ δανείζεται ἀπὸ τὰ εὐρισκόμενα εἰς τὸν παλαιὸν καὶ εἰς τὸν παρακμάζοντα Ἑλληνισμὸν πολλὰ συνώνυμα, διαλέγων ἀπὸ ταῦτα τὸ εὐκολώτερον νὰ νοηθῇ καὶ ἀπὸ τὸν ἀπαίδευτον τῆς παλαιᾶς γλώσσης.

Δεύτερον ἔργον εἶναι νὰ κανονίσῃ τὰ ὄντως ἀκανόνιστα, ὅταν μάλιστα ὁ κανονισμὸς στέκῃ εἰς ἐνὸς ἢ δύο στοιχείων ἀνεπαίσθητον, καὶ ἀκολούθως ὄχι παράξενον μεταβολήν. Τοιαῦτα εἶναι πολλὰ ῥήματα βαρβαροκατάληκτα, τῶν ὁποίων χωρὶς βίαν ἐμπορεῖ νὰ ἀνακαλέσῃ τὴν ἀρχαίαν γνησίαν κατάληξιν.

Τρίτον, νὰ προτέχῃ εἰς τὴν χρῆσιν τῶν λεγομένων μορίων, ὥς εἶναι τὸ Οὐδὲ, τὸ Οὐτε, τὸ Μηδὲ,

τὸ Μητε, καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα, εἰς τὰ ὅποια κυριεῖται ἀκόμη πολλὴ σύγχυσις, μολοντί ἐμποροῦμεν νὰ διακρίνωμεν τινὰ ἐξ αὐτῶν (ἂν ὄχι ὅλα), χωρὶς ξενισμὸν, ὥς τὰ ἐδιάκριναν οἱ πρόγονοί μας. Ἡ ἄρνησις εἰς τὴν ὀριστικὴν ἔγκλισιν, ὅταν ἦναι χρεῖα διπλῶς, πρὶν νὰ διπλῶνεται μετ' ἄρνησιν, καὶ ἡ ἀπαγόρευσις εἰς τὰς λοιπὰς μετ' ἀπαγόρευσιν, διὰ νὰ μὴ συγχέωνται ὅσα αὐτῇ τῶν λέξεων ἡ φύσις ἐδιάκρισε. Τοιαῦτα συγχύσεις καὶ ἀνωμαλίας ἀπαντῶνται εἰς τοὺς αὐτοσχεδίους μου στοχασμοὺς τόσον συχνά, ὥστε δὲν ἔχει κίνησις νὰ με ὑποπτευσθῇ, ὅτι, συμβουλεύων τὴν ἀποφυγὴν αὐτῶν, σκοπεύω νὰ μεμψῶ κἀνένα.

Μόνον σκοπὸν καὶ μόνην ἐπιθυμίαν ἔχω νὰ καλλῶμεν τὴν γλῶσσαν, ἀρχίζοντες ἀπ' ἐκεῖνα, ὅσων ὁ καλλωπισμὸς δὲν ξενίζει οὐδὲ τῶν χυδαίων τὴν ἀκοήν· εἰς δὲ τὰ λοιπὰ νὰ προβαίνωμεν κατὰ μικρὸν καὶ χωρὶς βίαν, προσλαμβάνοντες ἢ ἀποβάλλοντες ὅσα συγχωροῦνται ἀπὸ τὴν ἰδέαν τοῦ λόγου τοῦ γράφοντος, καὶ ἀπὸ τὴν κατάληψιν τοῦ μέλλοντος νὰ ἀναγνώσῃ τὰ γραφόμενα. Ἄλλη εἶναι ἡ ἰδέα βιβλίου μαθηματικοῦ, μεταφυσικοῦ, φυσικοῦ, ἱατρικοῦ, καὶ ἄλλης ἱστορικοῦ, ἠθικοῦ, ἢ θρησκευτικοῦ. Τὰ πρῶτα γράφονται διὰ τοὺς γνωρίζοντας ἢ σπουδάζοντας νὰ γνωρίσωσι τὰς ἐπιστήμας, καὶ πρέπει νὰ γράφονται μετ' ὁρους τεχνικῶς, ἥγουν λέξεις ἰδίαις καθωσιωμέναις εἰς καθεμίαν ἐπιστήμην. Τὰ δὲ ἱστορικά, ἠθικά, ἢ θρησκευτικὰ συντάγματα, ἐπειδὴ γράφονται εἰς χρῆσιν ὅλου χωρὶς ἐξαιρέσιν τοῦ ἔθνους, δὲν συγχωροῦν οὔτε λέξεις οὔτε συντάξεις ἀκατανοήτους εἰς τὸν ἀναγνώστην, πλην ἂν εὐρίσκωνται καὶ εἰς αὐτὰ τεχνικοὶ τινὲς ὅροι, ἰδίαι τῆς ὕλης λέξεις.

Ἀλλὰ καὶ ταῦτας δύναται ὁ γράφων νὰ τὰς κάμῃ νοητάς, ἢ με ὑποσημειώσιν τινὰ, ἢ, ὥς ἔλεγ' ἄλλοτε, τοπίζων τὴν λέξιν εἰς τοιοῦτον μέρος τῆς περιόδου, ὅπου δύναται νὰ τὴν μαρτυρῇ ὁ ἀναγνώστης, μόνον ὀδηγούμενος ἀπὸ τὰς περικύκλω ταύτης ἄλλας λέξεις.

Τέταρτον ἔργον τοῦ κανονιστοῦ τῆς γλώσσης εἶναι νὰ ἀπορεύῃ, ὅσον δύναται, τὴν φυσικὰ προξενουμένην ἀηδίαν ἀπὸ τὴν ἐπανάληψιν τῶν αὐτῶν συνδέσμων, ἐπὶ ῥημάτων, προθέσεων, ἢ ἄλλων μορίων, τῶν αὐτῶν πτώσεων εἰς τὰ ὀνόματα, ἢ ἐγκλίσεων εἰς τὰ ῥήματα, εἰς βραχυλογία, τῶν αὐτῶν φωνῶν τὴν ἤχησιν, ἢ τὴν ἐπισφύρευσιν πολλῶν παρασίτων (ὥς τὰς ὀνομάζουσιν) λέξεων. Τῶν τοιούτων ἡ προσθήκη παραλύνει τὸ ὕψος, ὥς ἐξεναντίας ἡ ἀφαίρεσις τὸ κάμνει γοργότερον, καὶ ἀκολούθως πλέον εὐάρεστον εἰς τὴν ἀκοήν. Ὁ λόγος πρέπει νὰ βαδίσῃ, ὥς στρατιωτὴς θαρραλέος, ὄχι νὰ σύρεται ὥς αἰχμάλωτος. —ΚΟΡΑΝΣ.

Ο. ΠΡΟ ΤΟΥ ΚΑΤΑΚΛΥΣΜΟΥ ΕΛΕΦΑΣ.—Πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ ὑπῆρχεν ἐλέφας, πολὺ μεγαλύτερος τοῦ νῦν ἐγνωσμένου· τόσον δὲ πολυάριθμα λείψανα τοῦ θηρίου ἐκείνου σώζονται εἰς τὴν ἀρκτίαν Εὐρώπην,